

Vrijednost hadža (Medina)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

16. zul-kade 1445. po Hidžri / 24. maj 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allaha uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu porodicu i ashabe Allahova milost, blagoslov i spas.

Bojte se Allaha, o ljudi, onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni da vas On vidi i nadzire u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allah je stvorio stvorenja da bi Ga obožavala, naredio im je da Mu se pokoravaju i zabranio im je grijehenje i nepokornost. Propisao im je dužnosti (farzove), koje se međusobno razlikuju u vrijednosti, neke su Mu draže od drugih, a jedan od najuzvišenijih ibadeta i djela koja najviše približavaju Njemu jeste hadž – hodočašćenje Allahove časne Kuće, koji spada u temelje islama (erkanul-islam). Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: "Koje je djelo najbolje?", pa je rekao: "Vjerovanje u Allaha i Njegovog Poslanika." Prisutni upitaše: "Koje djelo poslije toga?", a on reče: "Borba na Allahovom putu" "A poslije toga?", opet upitaše, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Hadž mebrur." (Muttefekun alejhi)

Allah se u Kur'anu zaklinje vremenom u kojem se hadž obavlja: "I tako Mi deset noći..." (El-Fedžr, 2), i zaklinje se mjestom na kojem se hadž obavlja: "I kunem se gradom ovim..." (El-Beled, 1). Uzvišeni je odabrao najbolje i Njemu najdraže mjesto za obavljanje obreda hadža, i nema nijednog drugog mjesta na Zemlji na kojem je dozvoljeno obaviti tavaf osim kod časne Kabe.

Allah je naredio obavljanje hadža onome ko je u mogućnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "O ljudi, Allah vam je naredio hadž, pa ga obavite."
(Muslim)

Dobrote i blagodati hadža prate hadžiju još od ulaska u njegove obrede: kada uči telbiju, zajedno s njim uči svako drvo i kamen, koji se nalaze oko njega. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Nema nijednog hadžije koji uči telbiju a da zajedno s njim ne uči drveće i kamenje, s njegove desne i lijeve strane, sve dok ih ne prođe i ne ostavi iza sebe." (Ibn Huzejma)

Hadž čisti čovjeka od prljavštine grijeha i nevaljalih djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Hadž briše ono što je bilo prije." (Muslim)

On je iskupljenje hadžiji od grijeha, ako se, dok ga bude obavljao, sačuva grijeha, snošaja sa suprugom i svega onoga što ga može navesti na snošaj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko radi Allaha obavi hadž, i ne bude imao snošaj sa ženom, i ne bude činio grijeha, vratit će se kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila."

Ibn Tejmijja je rekao: "Djela kojima se brišu grijesi, nekada brišu male, a nekada velike grijeha, ovisno o prevladavajućem stanju onoga ko ih čini. Jedno te isto djelo čovjek može učiniti sa tolikim stepenom predanosti i iskrenosti prema Allahu, da mu Allah zbog njega oprostí čak i veliki grijeh."

Hadžije su Allahovi izaslanici, koji su došli kod Njega tražiti Njegovu plemenitost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Allahovi izaslanici su trojica: gazija (borac), hadžija i mu'temir (onaj koji obavlja umru)." (Nesai)

Allah, džellešanuhu, na Dan Arefata, hvali se hadžijama pred Svojim melekima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Ni u jednom danu Allah, džellešanuhu, ne oslobodi više ljudi od Vatre kao što ih oslobodi na Dan Arefata. Tog dana približi se i pohvali Svojim melekima: 'Šta žele ovi?'" (Muslim) Ibn Abdulberr je rekao: "Ovo je dokaz da im je oprostio grijeha, jer se Allah ne hvali grešnicima, osim nakon što se pokaju i On im oprostí."

Ko ispuni sve ruknove i vadžibe hadža, a uz to ne bude činio grijeha, njegova nagrada je Džennet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Za hadž mebrur (hadž koji je obavljen na ispravan način i bez grijешenja) – nema druge nagrade osim Dženneta."

Hadž je pokornost koju prate drugi oblici pokornosti, ispunjen je koristima, poukama i znamenjima. Uzvišeni kaže: "... da bi koristi imali" (El-Hadždž, 28). Kurtubi je rekao: "Koristi su obredi, trgovina, oprost i druge ovodunjalučke koristi." Najveća korist svakako je približavanje Allahu iskrenim djelima. Uzvišeni kaže: "Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!" (El-Bekara, 196)

Jedna od koristi hadža jeste javno ispoljavanje tevhida – čiste i iskrene vjere u jednog Boga, prilikom učenja telbije: "Lebbejke allahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke, innel-hamde ve ni'mete leke vel mulk, la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam! Odazivam Ti se, nema boga osim Tebe, odazivam Ti se. Tebi pripada svaka hvala i svaka blagodat, i Tebi pripada vlast, nema drugog boga osim Tebe!" (Muttefekun alejhi)

Potpuna predanost Allahu jedna je od koristi hadža. Ibn Tejmijja je rekao: "Hadž se temelji na poniznosti i predanosti Allahu, i zato se, od ostalih ibadeta, izdvaja imenom nusuk – obred."

Jedan od ciljeva hadža jeste primjena principa slijeđenja Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Nijedan obred ni ibadet ne može se izvršiti osim u skladu sa Poslanikovom uputom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Uzmite od mene svoje obrede (tj. način njihovog obavljanja), ne znam da li ću poslije ovog hadža obaviti ijedan drugi." (Muslim)

Slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dokaz je iskrenosti, vjerovanja i ljubavi prema Allahu. Uzvišeni kaže: "Reci: 'Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeha vam oprostiti!' A Allah prašta i samilostan je." (Alu Imran, 31)

Svaki ibadet koji je urađen u suprotnosti sa Poslanikovom uputom neće biti primljen kod Allaha. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko uradi djelo koje nije u skladu sa mojim sunnetom, to djelo neće biti prihvaćeno." (Muslim)

Musliman se drži svoje vjere i distancira se od postupaka i ponašanja iz predislamskog vremena, a hadž je snažna potvrda toga. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Šerijat je dosljedan u intenciji razlikovanja od mnogobožaca, posebno u obredima."

U samom donošenju nijeta za hadž nalazi se poziv duši da se suprotstavi svojim željama i prohtjevima. Nema nošenja šivene odjeće, nema upotrebe parfema, nema rezanja noktiju, nema bračne ponude, a sa ihramskom odjećom nestaju razlike u svjetovnim ukrasima, a ljudi se pokazuju jednakima, bez razlike među njima u izgledu.

Obredima hadža iskazuje se poniznost prema Bogu i Njegovim stvorenjima, i priznaje da ponos i gordost pripadaju samo Bogu. To se čini izgovaranjem riječi "Allahu ekber" prilikom bacanja kamenčića, tavafa, na dan klanja kurbana i u danima tešrika, tako da srca ostanu privržena Bogu, čista od svega drugog.

Na hadžu se očituje veličina, snaga i moć islama da ujedini narode na istini i na jednoj riječi. Oni idu na jedno mjesto, mole se jednom Gospodaru, slijede jednog Poslanika i čitaju jednu Knjigu, sve razlike među njima, etničke, jezičke, rasne i geografske, nestaju, a do izražaja dolazi vaga vjere i bogobožnosti. "O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa." (El-Hudžurat, 13)

Na hadžu se muslimani okupljaju, veze ljubavi među njima se učvršćuju, a čovječanstvu se otkriva veličina i dobrotu islama, te ponos i uzvišenost ovog ummeta. Uzvišeni kaže: "... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar." (El-Enfal, 63)

Jedna od koristi hadža jeste da se hadžije približavaju svome Gospodaru Njegovim čestim spominjanjem, gdje god da borave ili se kreću, penju se i spuštaju, pa čak i

nakon završetka obreda. Uzvišeni kaže: "A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite!" (El-Bekara, 200). Ibn Kajjim je rekao: "Najbolji u svakom djelu jesu oni koji najviše Allaha spominju, i najbolje hadžije jesu one hadžije koji najviše Allaha spominju."

Ukras hadžija je lijep ahlak, lijepa djela i lijepa međusobna komunikacija. Uzvišeni kaže: "Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža." (El-Bekara, 197)

Štaviše, trebaju se takmičiti ko će kome više hizmetiti. Mudžahid je rekao: "Pratio sam Ibn Omera, radijallahu anhumu, na putovanju kako bih mu hizmetio, a on je hizmetio meni." Ibn Redžeb je rekao: "Mnogi iz prvih generacija muslimana uvjetovali su svojim saputnicima (koji su imali želju da putuju s njima) da im hizmete tokom putovanja, kako bi zaradili što veću nagradu."

Hadž odgaja ljudsku dušu i uči je odricanju od dozvoljenih užitaka, a to se najbolje očituje kroz propise kojima se zabranjuje upotreba dozvoljenih stvari (ihramske zabrane), kao što je oblačenje šivene odjeće i upotrebe mirisa. Onaj ko svoju dušu odvрати od ihramskih zabrana, preče mu je da je odvрати od grijeha u svakom vremenu i na svakom mjestu.

Hadž potiče na usavršavanje u svakom poslu i ukazuje na važnost vremena u životu. Sa zalaskom sunca dolazi do pomjeranja s jedne tačke na drugu, i prelaska s jednog obreda na drugi, uz strogo poštivanje redoslijeda radnji. To je živ sistem u životu i obredima, iz kojeg proizlazi iskrenost i slijeđenje.

Dok baca kamenčiće na džemretima, hadžija razmišlja o poniženju šejtana kada se pojavio pred Ibrahimom, alejhis-selam, kako bi ga spriječio da posluša naredbu svoga Gospodara da žrtvuje svog sina Ismaila, pa ga je Ibrahim, alejhis-selam, gađao kamenjem, ponižavajući ga i pokazujući mu neprijateljstvo, a njegovo pojavljivanje Ibrahimu tri puta upozorenje je svima nama da šejtan neće odustati od svog

zavođenja i došaptavanja Ademovim sinovima, u svim situacijama i na svim mjestima.

Onaj ko na hadžu bude učio telbiju, potvrđujući time svoju vjeru u jednog Boga – tevhid, i ko na Bajramu bude izgovarao tekbir – Allahu ekber, mora ispuniti svoj zavjet, pred Allahom, da neće dozivati nikoga osim Njega, da se neće obraćati nikome drugom osim Njemu, i da neće činiti tavaf nigdje drugo osim kod Kabe. Uzvišeni kaže: "A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa." (Fatir, 13)

O muslimani, Allah je uzvisio Mesdžidul-haram, nazvao ga je Svojom kućom, i nema nijednog muslimana koji ne žudi vidjeti Kabu i tavafiti oko nje.

Hadž je podsjetnik na pripremu za polazak na drugi svijet, jer je posljednji od pet stubova islama, obavlja se u posljednjem mjesecu u godini i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio ga je na kraju svog života.

Hadžija ostavlja svoj imetak i svoju porodicu i odlazi na hadž, oblači ihrame slične ćefinima, a okupljanje ljudi i boravak na Arefatu, Muzdelifi i Mini podsjetnik je na njihovo okupljanje na mahšeru i njihovo stajanje pred Allahom. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: "... i oglasi ljudima hadž!" – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih, da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbanda, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali. Jedite meso njihovo, a nahranite i siromaha ubogog!" (El-Hadždž, 27–28)

O muslimani, onaj ko iz opravdanog razloga propusti neko dobro djelo, i iskren je prema Allahu, imat će nagradu kao i onaj ko je to djelo učinio, a možda, čistoćom svog srca i nijeta pretekne one koji su taj ibadet fizički izvršili.

Za one koji nisu na hadžu propisan je post Dana Arefata. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Post Dana Arefata, nadam se, kod Allaha iskupljuje prethodnu i narednu godinu." (Muslim)

Učestvujte s hadžijama, u prvih deset dana zul-hidžeta, u zikru, izgovaranju riječi tehlila – la ilahe illallah, tekbira – Allahu ekber, tahmida – elhamdulillah, i ostalih vrsta zikra, i što češće ih izgovarajte. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Nema

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima." Prisutni upitaše: "Pa čak ni džihad na Allahovom putu?" "Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga." (Buhari)

Iskoristite odabrana vremena za činjenje ibadeta prije nego što ona prođu.

Život je prilika, broj dana je ograničen, a životni vijek je kratak.

Znajte da vam je Allah naredio veliku stvar, spomenuvši u toj naredbi prvo Sebe, pa onda Svoje meleke: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

